

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 723/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o., Malá Bara 53, a [REDACTED], [REDACTED], obidvaja zastúpení spoločnosťou GHS Legal, s. r. o., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Pavla Horňáka, LL.M., Lazaretská 3/A, Bratislava, ktorou namietali porušenie svojho práva zaručeného čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Trebišov č. k. 13 Cb 18/2015-271 z 28. januára 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cob 51/2016-298 z 12. mája 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o., a [REDACTED] o d m i e t a pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti OREMUS, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“, spolu aj „sťažovatelia“), v petite ktorej namietali spoločne

porušenie svojho práva podľa čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 Cb 18/2015-271 z 28. januára 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 51/2016-298 z 12. mája 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľ je ako odporca účastníkom občianskeho súdneho konania, ktorého predmetom je náhrada škody, ktorú v mene sťažovateľky (obchodnej spoločnosti) uplatňuje vo vzťahu k sťažovateľovi ako konateľovi sťažovateľky spoločníčka sťažovateľky [REDACTED] (ďalej aj „spoločníčka“). Na návrh sťažovateľky, v mene ktorej podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka koná spoločníčka, okresný súd napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým prikázal sťažovateľovi ako konateľovi sťažovateľky zdržať sa bližšie vymedzeného nakladania s označenými nehnuteľnosťami, ktoré sú vo vlastníctve sťažovateľky. Na odvolanie sťažovateľa o veci rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením napadnutým touto sťažnosťou potvrdil uznesenie okresného súdu.

3. Sťažovatelia v odôvodnení sťažnosti okrem iného uviedli:

«Sťažovatelia sa domnievajú, že vydaním uznesenia Okresného súdu Trebišov zo dňa 28.1.2016, č. k. 13Cb/18/2015-298 (správne 271, pozn.) v spojení s uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 12.05.2016, č. k. 3Cob/51/2016-298 bol porušený zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky... ako aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Predmetným uznesením KS bol porušený čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého: „povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.“

Uznesenie KS vykazuje známky jasnej arbitrárnosti, keďže Porušiteľ pri jeho vydaní nerešpektoval, resp. rozhodol v rozpore s ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) upravujúcimi podmienky nariadenia predbežného opatrenia...

Žalobou vo veci samej sa spoločnosť [REDAKOVANÉ] konajúca Spoločníčkou domáha od Sťažovateľa 2. ako fyzickej osoby zaplatať istiny 530 000 EUR s prísl.. V prípade, ak by aj bola spoločnosť [REDAKOVANÉ] konajúca Spoločníčkou v konaní vo veci samej úspešná a Sťažovateľ 2. by dobrovoľne neplnil, spoločnosť [REDAKOVANÉ] konajúca Spoločníčkou by bola oprávnená sa uspokojiť výlučne len z majetku Sťažovateľa 2...

Avšak nariadením predmetného predbežného opatrenia... súd nezmyslene, bezdôvodne a najmä protiprávne zabránil tretej osobe (spoločnosti [REDAKOVANÉ]) v nakladaní so svojim majetkom...

Tento zásah do práv tretej osoby (Sťažovateľa 1.) bez akéhokoľvek rozumného, či právneho dôvodu je veľmi vážnym arbitrárnym zásahom do ústavných práv a právom chránených záujmov právnickej osoby, ktorý vytvára vážny precedens protiprávneho obmedzovania právnickej osoby v dôsledku sporov, v ktorých táto právnická osoba nie je účastníkom konania na strane žalovaného a ktorej obmedzenie nemá a nemôže mať žiadny vplyv alebo prínos na takéto spory...

Súdy... postupovali v rozpore s ustanovením § 133 ods. 1, v zmysle ktorého je štatutárnym orgánom spoločnosti jeden alebo viac konateľov... Obmedziť konateľské oprávnenie môže iba spoločenská zmluva alebo valné zhromaždenie, teda nie súd... Z uvedeného vyplýva, že od konateľov obchodnej spoločnosti nemožno spravodlivo žiadať, aby obmedzili svoje konateľské oprávnenia, lebo toto obmedzenie by bolo v rozpore so zákonom, aj s platnou spoločenskou zmluvou.“

4. V petite sťažnosti sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa – spoločnosti OREMUS, s.r.o., [REDAKOVANÉ], so sídlom: 076 32 Malá Bara 53 zaručené v čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 28.01.2016, č. k. 13 Cb/18/2015-271 v spojení s uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 12.05.2016, č. k.3 Cob/51/2016-298 porušené.

2. Základné právo sťažovateľa – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom: [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 13 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 28.01.2016, č. k. 13 Cb/18/2015-271 v spojení s uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 12.05.2016, č. k.3 Cob/51/2016-298 porušené.

3. *Uznesenie Krajského súdu Košice zo dňa 12.05.2016, č. k.3 Cob/51/2016-298 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Košice na ďalšie konanie.*

4. *Okresný súd Trebišov a Krajský súd Košice sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi spoločnosti OREMUS, s. r. o., [REDAKOVANÉ], so sídlom: 076 32 Malá Bara 53 a sťažovateľovi - [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom: [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR s DPH... na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

5. Dňa 9. augusta 2016 sťažovatelia doplnili svoju pôvodnú sťažnosť spresnením, že v dôsledku nerešpektovania a nedodržania zákona pri rozhodovaní bolo porušené ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ústavy, resp. ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Rozhodnutia obmedzujúce vlastnícke oprávnenia zároveň porušili aj ich právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy.

6. Sťažovatelia v upravenom petite navrhli vysloviť nálezom porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46, v čl. 20 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 13 Cb 18/2015 z 28. januára 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob 51/2016 z 12. mája 2016 a uznesenie krajského súdu navrhli zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 13 ods. 1 ústavy povinnosti možno ukladať

a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

11. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

12. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany (I. ÚS 102/2016). Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

13. Sťažovatelia v petite sťažnosti zhodne namietajú iba porušenie svojho základného práva podľa čl. 13 ods. 1 ústavy. Tento článok ústavy však neobsahuje žiadne základné právo alebo slobodu, ktorých ochrany by sa bolo možné domáhať samostatne v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie je vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a má charakter všeobecného ústavného princípu, nie však základného práva, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (I. ÚS 119/2014, III. ÚS 322/2015, I. ÚS 413/2016).

14. V petite sťažnosti, ale ani v jej vlastnom odôvodnení sťažovateľa – okrem už spomenutého čl. 13 ods. 1 ústavy – neuvádzajú žiadne konkrétne právo alebo slobodu, ktoré mali byť porušené uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu. V dôsledku uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť neobsahuje elementárne zákonom predpísané náležitosti (§ 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde), ktorých absencia je zákonným dôvodom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní.

15. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí v prípade osoby práva znalejš (advokáta) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

16. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

17. Sťažovateľa doplnili svoju sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 9. augusta 2016. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že uznesenie sp. zn. 13 Cb 18/2015 z 28. januára 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob 51/2016 z 12. mája 2016 nadobudlo právoplatnosť 23. mája 2016. Dvojmesačná zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde uplynula 23. júla

2016, ktorý pripadol na sobotu. Sťažovatelia podali pôvodnú ústavnú sťažnosť na poštovú prepravu 25. júla 2016, čo bol najbližší pracovný deň. Doplnenie sťažnosti podali na pošte 5. augusta 2016. V súlade s citovaným ustanovením zákona o ústavnom súde bola v zákonnej lehote podaná iba pôvodná sťažnosť. Doplnenie sťažnosti bolo podané oneskorene, preto ústavný súd nemal oprávnenie toto doplnenie vecne preskúmať. Na sťažovateľmi namietané porušenie práv zaručených v čl. 46, čl. 20 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd neprihliadal.

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

19. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov (zrušenie uznesenia krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania), ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2016